

Løvfaldstur i Søhøjlandet 11. november 2022

Vejrudsigten for fredag 11. november var fin, da jeg tjekkede diverse medier tirsdag aften.

Så med et lidt kort varsel blev et turoplæg lagt på hjemmesiden som spontan tur/arrangement fredag med start kl. 10:00 fra Vejle Centrum og afsluttende omkring kl. 16:00 lige nord for Vejle.

Turen fik tre deltagere, nemlig Steen på BMW, min kollega Dennis på Suzuki og så mig selv på Moto Guzzi.

Ruten var planlagt at forløbe på biveje og mest muligt gennem skov og landskaber, hvor man sædvanligvis sjældent kommer.

Kort efter turstart kørte vi ind på en af de kendte cykelstigninger i Vejle by, nemlig Chr. Winthers Vej, der på det stejleste sted har en stigningsprocent på 25.

På motorcyklerne var det intet problem, men jeg tænker, at det for amatørcykelryttere må være som at køre ind i en mur!

Derfra fulgte vi den meget snoede vej gennem Grejsdalen og videre gennem Alsted Skov frem til Bagergården i Tørring, der er lokalkendt for sine meget lækre sandwich – især den med flæskesteg kan få mundvandet til at løbe.

Efter en kort strækning ad rute 13 mod nord, drejede vi ind på Hammer Møllevej og fulgte østsiden af Gudenådalen frem til åens udspring. Vi fik set udspringet og tissede i behørig og blufærdig afstand derfra. Steen mindedes erindringen om sin seneste mc-tur til stedet for 30 år siden, hvor PornoKaj storsmilende bidrog til forhøjet vandstand.

Dertil fortællingen om den driftige gårdejer, Sofus Clausen, der i 1930'erne fik den visionære ide at opbygge nogle badebassiner i beton, der blev forsynet med frisk rindende kildevand. Et genialt tiltag, der opnåede statsstøtte og meget betegnende må have været Danmarks første vandland.

Der var stor tilstrømning og brug af bassinerne, hvoraf nogle var udstyret med vipper – andre med fontæner.

Historisk foto af badebassinerne ved Gudenåens udspring.

Fotoets oprindelse er ukendt.

Brugen af badebassinerne ophørte i 1949 efter nogle ulykker, og hvorefter nye myndighedskrav blev for omfattende for ejeren.

Steen lyttede opmærksomt, medens jeg fortalte om turens kommende etaper.

Foto: Dennis

Den næste etape var kort og efter kørsel gennem Tinnets Krat nåede vi frem til Rørbæk Sø, hvor madpakkehuset var udset til frokostpausen.

Steen kunne her fortælle, at Restaurant Vester Mølle (nu Restaurant Rørbæk Sø) i slut 60'erne og gennem 70'erne var regelmæssige turmål og sparke-dæk-træf for motorcyklister.

Herefter fulgte turens længste etape, der forløb forbi Nørre Snede og videre gennem de store og bakkede skovområder ved Vrads og videre mod nordøst gennem Salten og så ad den smalle snoede og bakkede strækning på 6 km gennem skoven nord for Salten Langsø. Efter Gl. Rye nåede vi frem til Kloster Mølle, der var en af turens hovedattraktioner.

Både Steen og Dennis havde været der før, og jeg har selv haft stedet som turmål under adskillige kajakture fra Ry.

Kloster Mølle er beliggende ved den vestlige ende af Mossø, Danmarks 4. største sø. Og for ca. 900 år siden kom benediktinermunke til stedet. Der blev opført en stor gård og kirke. Det blev et sted, hvortil folk valfartede, og hvor munkene etablerede den 1,3 km lange "munkekanal", der skulle lede Gudenåens vand frem til et stemmeværk, og hvorfra energikraften fra vandet skulle drive et møllehjul (kornmølle).

Vandstrømmen til det oprindelige Gudenåløb blev begrænset, og var derefter gennem flere hundrede år et lille vandløb frem mod udmundingen i Mossø.

Kloster Mølle bygninger set fra den opstemmede "munkekanal".

Kanofarende på Gudenåen har her en overbæring til den anden side af stemmeværket.

Foto lånt fra Destination Kystlandet og optaget af Hanne Nielsen

Historien og udviklingen af Kloster Mølle fortsatte frem til reformationen omkring år 1536, hvorefter kongen overtog ejerskabet af stedet, der havde indtægter fra nærtboende bønder.

Nogle af stedets bygninger blev ligesom Skt. Søren's Kirke i Gl. Rye revet ned. Det forlyder, at kirkevæsenet ikke længere måtte fremstå så dominerende. Kongen genbrugte murstenene ved udbygning af Skanderborg Slot.

I 1872 blev driften på Kloster Mølle omlagt til en produktion af papirmasse. En proces hvor store møllesten kvaste træ til fibre, som derefter kunne anvendes i papir og pap. Papirmassen blev på pramme udskibet over Mossø og omlastet til togvogne på Alken Station. Senere indledte man egen produktion af pap, der hængtes til tørre i den 3 etager høje og 90 m lange trælade.

Produktionen ophørte efter en kraftig og ødelæggende brand i 1973.

Nogle få korte dele af turen foregik på grusveje og lige nord for Nørre Snede skød vi en genvej ad en lille markvej.

På sin egen måde blev det nærmere en slags udfordring, idet vejens to små spor ændrede sig til at være et græsklædt dække over små listige og mudrede huller.

En af deltagerne fejlvurderede her græsstråenes afgørende friktionsevne og måtte bide i græsset. Det skete ikke noget med Guzzien eller dens fører, hvem jeg af diskretionære årsager ikke vil nævne navnet på.

Dennis stoppede op for at fotografere den fine vej, medens Steen lagde an til en overhaling højre om.

Overhalingen gik fint og Steen kørte tilbage på sporet

Fra Kloster Mølle fortsatte vi til Den Genfundne Bro, der indgik i den tidligere jernbanelinje Horsens-Bryrup.

Stedet har sin egen helt særegne historie, som jeg gerne fortæller om ved en senere tur i området.

Lokaliteten har siden 1914 udviklet sig til at blive en stor turistattraktion, og som mange bruger som turmål. Der er pæne toiletfaciliteter og et madpakkehus med grill.

Dennis, undertegnede og Steen på Den Genfundne Bro.

Foto: Selfi a la Dennis.

Det var blevet tid til kaffepause og derefter fulgte de sidste km ad biveje og gennem småbyer frem til motorvejstilslutning, E45, afkørsel 59.

Turen afsluttedes ca. kl. 1530 efter ca. 120 km (+ lidt omvej ved et vejarbejde).

Poul Lervad